

Nr 260.

Af herr **Christiernson**, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om föreningar m. m.*

Den korta tid af femton dagar, som med innevarande riksdagsperiod gäller för motions väckande med anledning af under Riksdagens lopp aflämnad kungl. proposition, gör det ofta ytterst svårt för den enskilde riksdagsmannen att tillräckligt grundligt motivera sina motionsvis framförda yrkanden. Särskildt tydligt framträder detta missförhållande, då fråga är om af regeringen framlagda vidlyftiga lagförslag. Så till exempel Kungl. Maj:ts proposition nr 83. Denna proposition, en diger lunta på 194 sidor oktav, innehåller dels en fullständig förändring af nu gällande bestämmelser angående ekonomiska föreningars verksamhet, dels en ny lag om ideella föreningars verksamhet jämte ändringar i åtskilliga af dessa föreningslagar berörda lagrum. Huruvida den juridiskt bildade fackmannen är i stånd att på femton dagar kritiskt granska så omfattande lagförslag som här ifrågavarande, är jag icke i stånd att afgöra, men för en vanlig dödlig lär en dylik granskning icke vara möjlig. Kommer härtill, att motionstiden, som denna gång är fallet, fullständigt sammanfallit med påsktiden, då lagstiftaren under sin hemvistelse i allmänhet är fullständigt upptagen af andra göromål, kan man med skäl påstå, att motionsrätten varit ett delvis tomt sken.

Vid läsningen af propositionen nr 83 har jag nödgats, för att åtminstone kunna göra en del nödvändiga yrkanden, inskränka min granskning till en af lagförslaget delar och då valt den angående ekonomiska föreningar. Då emellertid denna granskning gifvit vid handen, att lagförslaget är behäftadt med högst väsentliga brister, verkliga försämringar i nu gällande bestämmelser, som jag efter ett mångårigt styrelsemed-

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 111 Häft. (Nr 260—264). 1

lemsskap i det ekonomiska föreningslivet med erfarenhetens rätt kan påstå, har jag ej hunnit att till denna dag, sista motionsdagen, affatta en fullständig motivering öfver de behöfliga ändringarna. Jag får därför nu inskränka mig till att framföra mina yrkanden och anhåller att senare få aflämna en motiverad framställning till dessa yrkanden.

Med hänvisning till hvad jag sålunda anført, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen i Kungl. Maj:ts proposition nr 83 angående lag om föreningar måtte besluta här nedan angifna ändringar, afseende:

1:o) beträffande § 1:

att tredje och fjärde styckena måtte erhålla följande lydelse:

afsätta alster af medlemmarnes *eller föreningens* verksamhet eller bereda bostäder åt medlemmarna *eller lokaler å föreningen* eller

2:o) beträffande § 3:

att första mom. måtte erhålla denna lydelse:

Ekonomisk förening, som idkar handel eller annan verksamhet, hvarmed följer skyldighet att föra handelsböcker, må allenast mot kontant betalning försälja till andra än medlemmar i föreningen. Hvad sålunda stadgats äge dock ej tillämpning i fråga om förening, som hufvudsakligen afsätter alster af medlemmarnas eller föreningens verksamhet *eller har till uppgift att i parti tillhandahålla andra föreningar varor.*

3:o) beträffande § 8, att punkt 7) må erhålla följande lydelse:

7) Huru stor del af förenings årsvinst, *som minst* skall afsättas till reservfond, och, *därest reservfonden är till sin storlek begränsad, det belopp vid hvilket afsättning* må kunna upphöra, eller ock angifvande af att reservfonden till sitt belopp icke är begränsad, då den stadgade afsättningen skall äga rum, såvida vinst uppstått.

4:o) beträffande § 11:

att andra stycket »sådan förteckning — — — om densamma» må helt utgå.

5:o) att § 20 må erhålla följande lydelse:

Ej må utdelning af ekonomisk förenings vinst göras i vidsträcktare mån, än att återstående tillgångarna, enligt föreningens behörigen granskade räkenskaper, öfverskjuta skulderna med minst det belopp, som motsvarar insatserna, i den mån de redan inbetalts eller äro till betalning förfallna, jämte reservfond och andra fonder. Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med hvad sålunda stadgats eller med bestämmelse i föreningens stadgar, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma och ansvara därjämte, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

6:o) att § 21 erhåller följande lydelse:

Öfver förenings vinstmedel eller öfriga tillgångar förfogar föreningssammanträde i den mån föreningens stadgar eller denna lag icke lägga hinder i vägen därför.

7:o) att § 23 tredje mom. må erhålla denna lydelse:

Ledamot af styrelsen för ekonomisk förening skall vara medlem i föreningen; dock må, där bolag eller annan samfällighet är medlem i föreningen, delägare i samfällighet vara ledamot af föreningens styrelse.

8:o) att § 24 andra mom. ändras sålunda:

Ledamot af styrelsen för ekonomisk förening må ej utses för längre tid än *fyra* år.

9:o) att § 40 tredje mom. formuleras på följande sätt:

Till revisor må ej utses den, som är i föreningens eller styrelseledamots tjänst; dock kan förening utan hinder af detta stadgande besluta om helt aflönande af en eller flera revisorer.

10:o) att § 41 mom. 2 erhåller följande lydelse:

Hvad i 40 § 3 mom. och 4 mom. 2 punkten är stadgadt gälle ock om revisor, som utses af Konungens befallningshafvande; och vare

sådan revisor berättigad att af föreningen erhålla arfvode i likhet med öfriga revisorer.

11:o) att § 42 mom. 3 formuleras sålunda:

Revisorerna skola *afgifva* en af dem underskrifven berättelse öfver granskningen, *hvilken berättelse skall genom styrelsens försorg framläggas å föreningssammanträde jämte styrelsens därvid fogade förvaltningsberättelse.*

12:o) att § 44 mom. 3 måtte helt utgå.

13:o) att § 53 mom. 1, 2 och 4 helt utgå, samt att paragrafen i öfrigt erhåller följande lydelse:

Beslut om ändring af stadgarne vare ej giltigt, med mindre beslutet fattats å två på hvarandra följande föreningssammanträden, däraf minst ett ordinarie, och å det sammanträde, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom ofvan är sagdt, något ytterligare villkor bestämdt i stadgarna, lände ock det till efterrättelse.

Har i stadgarna intagits bestämmelse, enligt hvilken annan bestämmelse ej må ändras, utan att Konungen därtill lämnat medgifvande, må ej heller den förra bestämmelsen utan Konungens medgifvande ändras.

14:o) att § 55 helt utgår.

15:o) att § 57 mom. 2 utgår.

16:o) att § 58 helt utgår.

17:o) att § 79 mom. 2 utgår.

18:o) att i § 99 bötessummans maximum bibehålles vid sin nuvarande storlek ett tusen kronor.

att § 99 punkt 3 utgår.

19:o) att första stycket af § 100 erhåller följande lydelse:

Åsidosättes föreskrift, som i 33 §, 42 § 1 mom., 56 § 1 mom., 77 § i mom., 80 § 1 mom. eller 81 § är meddelad,

samt att sista stycket i § 100 må erhålla följande lydelse:

Förseelse mot 42 § 1 mom. eller 67 § 2 mom. må åtalas allenast

af målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl föreningen som hvarje medlem däri.

20:o) att till § 100 fogas ett nytt mom. af ungefärligen följande lydelse:

I de fall, där föreningen genom sin verksamhet ådrager sig ansvarspåföljd, som icke är att hänföra till bestämmelserna i denna lag, drabbe ansvaret styrelsens ordförande, såvida han icke gitter visa, att styrelsen i sin helhet är delaktig i ansvaret.

21:o) att i lagen inryckes en paragraf, som tydligen uttalar, att inregistrerad förening äger rätt att på de närmare villkor, som stadgas i § 3, idka handel med icke medlemmar.

Vederbörande utskott anmodas att vidtaga de omredigeringar, som kunna anses behöfliga.

Stockholm den 31 mars 1910.

A. J. Christierson.
